

Υπόθεση C-376/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως κατ' εφαρμογήν του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

15 Ιουνίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Augstākā tiesa (Senāts) (Λεττονία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

14 Ιουνίου 2023

Αναιρεσείουσα και προσφεύγουσα:

SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL

Αναιρεσίβλητη και καθής:

Valsts ieņēmumu dienests

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Προσφυγή ακυρώσεως της απόφασης της Valsts ieņēmumu dienests (φορολογικής αρχής, Λεττονία, στο εξής: VID), με την οποία επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία BALTIC CONTAINER TERMINAL υποχρέωση καταβολής εισαγωγικών δασμών και φόρου προστιθέμενης αξίας καθώς και τόκων υπερημερίας.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως

Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει προδικαστικά ερωτήματα με τα οποία ζητεί να διευκρινιστούν τα εξής: 1) αν, κατά τα προβλεπόμενα στον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό 2015/2446 σε σχέση με τον ενωσιακό τελωνειακό κώδικα, το ειδικό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης» μπορεί να εκκαθαριστεί χωρίς μνεία του κύριου αριθμού αναφοράς που προσδιορίζει τη διασάφηση δυνάμει της οποίας τα εμπορεύματα υπάγονται στο επόμενο τελωνειακό καθεστώς; 2) αν ο δικαιούχος τέτοιου καθεστώτος μπορεί να το εκκαθαρίσει βασιζόμενος αποκλειστικά και μόνον σε εγγραφή τελωνειακού

υπαλλήλου στο έγγραφο μεταφοράς των εμπορευμάτων σχετική με τον τελωνειακό χαρακτήρα τους, χωρίς να ελέγξει ο ίδιος τον εν λόγω χαρακτήρα ή, σε περίπτωση που απαιτείται τέτοιος έλεγχος, ποια είναι η εμβέλειά του· 3) αν ο δικαιούχος του εν λόγω καθεστώτος μπορεί να έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη βασισμένη στην επιβεβαίωση, εκ μέρους των τελωνειακών αρχών, της αλλαγής του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων, ακόμη και αν στην εν λόγω επιβεβαίωση δεν μνημονεύεται οποιοσδήποτε λόγος για την αλλαγή του χαρακτήρα ούτε οποιοδήποτε στοιχείο το οποίο καθιστά δυνατή την εξακρίβωση του λόγου αυτού· και 4) σε περίπτωση που ο δικαιούχος του καθεστώτος παρέβη τις διατάξεις του τελωνειακού καθεστώτος που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης και δεν έχει την προμνησθείσα δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, αν πρέπει, παρά ταύτα, δυνάμει της αρχής του δεδικασμένου, να απαλλαγεί από την τελωνειακή οφειλή εάν, σε άλλη υπόθεση, με τα ίδια πραγματικά και νομικά στοιχεία, εκδικασθείσα από εθνικό δικαστήριο, εκδόθηκε απόφαση με την οποία διαπιστώθηκε ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν διέπραξε οποιαδήποτε παράβαση όσον αφορά το τελωνειακό καθεστώς.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Επιτρέπει το άρθρο 178, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/2446, σε συνδυασμό με το άρθρο 214, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, την εκκαθάριση του ειδικού καθεστώτος «ελεύθερης ζώνης» χωρίς να καταχωριστεί στο ηλεκτρονικό σύστημα λογιστικών καταχωρίσεων ο κύριος αριθμός αναφοράς (MRN) ο οποίος προσδιορίζει την τελωνειακή διασάφηση δυνάμει της οποίας τα εμπορεύματα υπάρχουν στο επόμενο τελωνειακό καθεστώς;
2. Επιτρέπουν το άρθρο 214, παράγραφος 1, και το άρθρο 215, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα καθώς και το άρθρο 178, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/2446 στον δικαιούχο του ειδικού καθεστώτος «ελεύθερης ζώνης» να εκκαθαρίσει το εν λόγω καθεστώς βασιζόμενος αποκλειστικά και μόνον σε εγγραφή υπαλλήλου της τελωνειακής αρχής στο έγγραφο μεταφοράς των εμπορευμάτων (CMR) σχετική με τον τελωνειακό χαρακτήρα τους, χωρίς να ελέγξει ο ίδιος το κύρος του τελωνειακού χαρακτήρα των εν λόγω εμπορευμάτων;
3. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, ποιος βαθμός ελέγχου είναι επαρκής κατά το άρθρο 214, παράγραφος 1, και το άρθρο 215, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα και το άρθρο 178, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/2446 προκειμένου να θεωρηθεί ότι το ειδικό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης» εκκαθαρίστηκε δεόντως;
4. Μπορεί ο δικαιούχος του ειδικού καθεστώτος «ελεύθερης ζώνης» να έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, λόγω της επιβεβαίωσης εκ μέρους των τελωνειακών αρχών, στην αλλαγή του τελωνειακού χαρακτήρα των

εμπορευμάτων από «μη ενωσιακά εμπορεύματα» σε «ενωσιακά εμπορεύματα», μολονότι στην εν λόγω επιβεβαίωση δεν μνημονεύονται ο λόγος αλλαγής του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων ούτε στοιχεία από τα οποία καθίσταται δυνατή η εξακρίβωση του λόγου αυτού;

5. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης στο τέταρτο προδικαστικό ερώτημα, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, λαμβανομένης υπόψη της αρχής του δεδουλευμένου που κατοχυρώνεται στο εθνικό δίκαιο και στο δίκαιο της Ένωσης, συνιστά λόγο απαλλαγής από την τελωνειακή οφειλή που γεννάται δυνάμει του άρθρου 79, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 3, στοιχείο α', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα το γεγονός ότι σε άλλη υπόθεση η οποία εκδικάστηκε από εθνικό δικαστήριο κρίθηκε, αμετάκλητα, ότι, βάσει των διαδικασιών που έχουν θεσπίσει οι τελωνειακές αρχές, ο δικαιούχος του τελωνειακού καθεστώτος δεν διέπραξε οποιαδήποτε παράβαση όσον αφορά το τελωνειακό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης»;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (αναδιατύπωση): άρθρο 79, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 3, στοιχείο α', άρθρο 210, στοιχείο β', άρθρο 214, παράγραφος 1, και άρθρο 215, παράγραφος 1.

Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2015/2446 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2015, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά λεπτομερείς κανόνες σχετικούς με ορισμένες από τις διατάξεις του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα: άρθρο 178, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', και παράγραφος 2, στοιχείο α'.

Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/2447 της Επιτροπής, της 24ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής ορισμένων διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα: άρθρο 199, παράγραφος 1, στοιχείο β', άρθρο 200, παράγραφοι 1 και 3, άρθρο 211 και άρθρο 226, πρώτο εδάφιο.

Νομολογία του Δικαστηρίου και του Γενικού Δικαστηρίου

Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Απριλίου 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe) (C-153/10, EU:C:2011:224, σκέψη 47).

Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Μαρτίου 2011, ThyssenKrupp Nirosta κατά Επιτροπής (C-352/09 P, EU:C:2011:191, σκέψη 123).

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 2009, ThyssenKrupp Stainless κατά Επιτροπής (T-24/07, EU:T:2009:236, σκέψη 140).

Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 8ης Φεβρουαρίου 2018, Sony Interactive Entertainment Europe κατά EUIPO – Marpefa (Vieta) (T- 879/16, EU:T:2018:77, σκέψη 31).

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Administratīvā procesa likums (Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας)

Άρθρο 153, παράγραφος 3: Τα πραγματικά περιστατικά που θεωρούνται αποδεδειγμένα στο σκεπτικό δικαστικής απόφασης που απέκτησε ισχύ δεδικασμένου δεν αποδεικνύονται εκ νέου κατά την εκδίκαση διοικητικής υπόθεσης μεταξύ των ίδιων διαδίκων.

Likums «Par tiesu varu» (νόμος περί της δικαστικής εξουσίας)

Άρθρο 16, παράγραφοι 3 και 4:

3) Δυνάμει της διαδικασίας που προβλέπεται από τον νόμο, μια δικαστική απόφαση δεσμεύει το δικαστήριο όταν εκδικάζει άλλες υποθέσεις συναφείς με την υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση.

4) Οι εν λόγω αποφάσεις έχουν ισχύ νόμου, παράγουν αποτελέσματα erga omnes και πρέπει να τηρούνται όπως οι νόμοι.

Ministru kabineta 2017.gada 22.augusta noteikumi Nr. 500 «Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi» (διάταγμα 500 του υπουργικού συμβουλίου, της 22ας Αυγούστου 2017, περί θεσπίσεως κανόνων σχετικά με τις τελωνειακές αποταμιεύσεις, την προσωρινή εναπόθεση και τις ελεύθερες ζώνες): το σημείο 77 προβλέπει ότι κάθε πρόσωπο στην ελεύθερη ζώνη του οποίου αποθηκεύονται μη ενωσιακά εμπορεύματα πρέπει να τηρεί λογιστικές καταχωρίσεις των εμπορευμάτων που αποθηκεύονται στην ελεύθερη ζώνη· το σημείο 78 επιτάσσει οι λογιστικές καταχωρίσεις να περιλαμβάνουν τα στοιχεία που μνημονεύονται, ειδικότερα, στο άρθρο 178, παράγραφος 1, στοιχεία β' και γ', και παράγραφος 2, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/2446· και το σημείο 79 επιτάσσει οι λογιστικές καταχωρίσεις για τα μη ενωσιακά εμπορεύματα να περιλαμβάνουν τον αριθμό τελωνειακού εγγράφου ή τον αριθμό φορτωτικής των εμπορευμάτων με τον οποίο τα εμπορεύματα εισήλθαν στην ελεύθερη ζώνη και εξήλθαν από αυτήν.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL, προσφεύγουσα, κατέχει άδεια φόρτωσης, εκφόρτωσης και αποθήκευσης εμπορευμάτων στην ελεύθερη ζώνη του ελεύθερου λιμένα της Ρίγας και υποχρεούται να τηρεί λογιστικές καταχωρίσεις των εμπορευμάτων που βρίσκονται στην εν λόγω ζώνη.
- 2 Η VID διενήργησε έλεγχο των εμπορευμάτων που βρίσκονταν στην ελεύθερη ζώνη της προσφεύγουσας και διαπίστωσε ότι, σε τρεις περιπτώσεις κατά τα έτη 2018 και 2019, εμπορεύματα τα οποία βρίσκονταν στην ελεύθερη ζώνη εξήλθαν από αυτήν χωρίς να υπαχθούν σε επόμενο τελωνειακό καθεστώς και ότι, επομένως, το ειδικό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης» δεν είχε εκκαθαριστεί. Η VID κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα εν λόγω εμπορεύματα είχαν κατ' ουσίαν διαφύγει της τελωνειακής επιτήρησης και, επομένως, η προσφεύγουσα βαρυνόταν με τελωνειακή οφειλή κατά το άρθρο 79, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 3, στοιχείο α', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα.
- 3 Τα επίμαχα εμπορεύματα παραδόθηκαν για έξοδο από την ελεύθερη ζώνη βάσει των φορτωτικών τους (στο εξής: CMR), στις οποίες ο τελωνειακός χαρακτήρας των εμπορευμάτων μνημονευόταν ως «ενωσιακά εμπορεύματα» («C»), όπως επιβεβαίωσε υπάλληλος της τελωνειακής αρχής μέσω της θέσης της σφραγίδας του τελωνείου και της υπογραφής του. Τούτο ήταν σύμφωνο με την ισχύουσα πρακτική, κατά την οποία η VID διενεργεί έλεγχο του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων πριν από την αναχώρησή τους από τον λιμένα και προβαίνει στη σχετική εγγραφή στα έγγραφα μεταφοράς, μολονότι η νομοθεσία δεν προέβλεπε τέτοια διαδικασία. Εντούτοις, μετά την έξοδο των εμπορευμάτων από την ελεύθερη ζώνη, οι τελωνειακοί υπάλληλοι διαπίστωσαν ότι δεν διέθεταν έγγραφα τα οποία δικαιολογούσαν την αλλαγή του τελωνειακού χαρακτήρα των επίμαχων εμπορευμάτων από «μη ενωσιακά εμπορεύματα» («N») σε «ενωσιακά εμπορεύματα» («C»).
- 4 Με απόφαση της VID της 19ης Ιουλίου 2019 επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα η υποχρέωση καταβολής στο δημόσιο ταμείο των εισαγωγικών δασμών και των αντίστοιχων τόκων υπερημερίας καθώς και του φόρου προστιθέμενης αξίας και των αντίστοιχων τόκων υπερημερίας.
- 5 Η προσφεύγουσα άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της απόφασης της VID.
- 6 Το Administratīvā apgabaltiesa (διοικητικό εφετείο, Λεττονία) απέρριψε την έφεση κατά της πρωτόδικης απόφασης.
- 7 Το εν λόγω δικαστήριο επισήμανε ότι, δυνάμει του άρθρου 210, στοιχείο β', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, η «ελεύθερη ζώνη» είναι ειδικό τελωνειακό καθεστώς και ότι, επομένως, βάσει του άρθρου 215, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, το εν λόγω καθεστώς εκκαθαρίζεται όταν τα εμπορεύματα υπάγονται σε επόμενο τελωνειακό καθεστώς. Κατά το εν λόγω δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 214, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού

κώδικα, η προσφεύγουσα έπρεπε να τηρεί λογιστικές καταχωρίσεις οι οποίες να περιέχουν τις πληροφορίες και τα στοιχεία που παρέχουν στις τελωνειακές αρχές τη δυνατότητα να επιτηρούν το σχετικό καθεστώς, και συγκεκριμένα πληροφορίες σχετικά με τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων και τον τρόπο εκκαθάρισης του ειδικού καθεστώτος, ήτοι σχετικά με το επόμενο καθεστώς στο οποίο υπάχθηκαν τα εμπορεύματα.

- 8 Το Administratīvā apgabaltiesa (διοικητικό εφετείο) έκρινε ότι η θέση απλώς και μόνον της σφραγίδας και της υπογραφής επί της CMR δεν μπορούσε να πιστοποιήσει τον τελωνειακό χαρακτήρα ως «ενωσιακών» εμπορευμάτων που εισήχθησαν ως μη ενωσιακά εμπορεύματα και ότι, ως εκ τούτου, τα εμπορεύματα έπρεπε να αλλάξουν χαρακτήρα, δεδομένου ότι η VID δεν πιστοποιούσε τον εν λόγω χαρακτήρα στην CMR, τα δε εμπορεύματα αποκτούσαν τον χαρακτήρα ενωσιακών εμπορευμάτων μόνον με την υπαγωγή τους στο αντίστοιχο τελωνειακό καθεστώς. Κατά τη γνώμη του εν λόγω δικαστηρίου, η προσφεύγουσα δεν είχε ενεργήσει με τη δέουσα επιμέλεια κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της, δεδομένου ότι έπρεπε να είχε βεβαιωθεί ότι τα μη ενωσιακά εμπορεύματα είχαν υπαχθεί σε ένα από τα κατάλληλα τελωνειακά καθεστώτα. Κατά το Administratīvā apgabaltiesa (διοικητικό εφετείο), η προσφεύγουσα δεν μπορούσε να βασιστεί αποκλειστικά και μόνον σε CMR που έφερε τη σφραγίδα του τελωνείου και την υπογραφή του υπαλλήλου, δεδομένου ότι δεν μπορεί να συναχθεί από την CMR και μόνον το επόμενο τελωνειακό καθεστώς στο οποίο υπάχθηκαν τα εμπορεύματα, μολονότι η μνεία «C» μπορεί να δημιουργήσει στην προσφεύγουσα την πεποίθηση ότι τα εμπορεύματα είχαν υπαχθεί σε τελωνειακό καθεστώς που μετέβαλε τον χαρακτήρα των εμπορευμάτων σε ενωσιακά εμπορεύματα. Κατά το ίδιο δικαστήριο, σε τέτοια περίπτωση απαιτούνταν διασάφηση με τον κύριο αριθμό αναφοράς (στο εξής: MRN) ή CMR με τη σφραγίδα του τελωνείου και τον MRN.
- 9 Η προσφεύγουσα άσκησε αναίρεση ενώπιον του Senāts (Ανωτάτου Δικαστηρίου, Λεττονία) κατά της απόφασης του [Administratīvā] apgabaltiesa (διοικητικού εφετείου).
- 10 Παράλληλα, διεξήχθη ενώπιον του Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu kolēģija (εφετείου Ρίγας, ποινικό τμήμα, Λεττονία) δίκη στην οποία η προσφεύγουσα προσέβαλε την επιβολή διοικητικής κύρωσης για τις ίδιες πράξεις. Με απόφαση της 5ης Φεβρουαρίου 2021, το Krimināllietu kolēģija (εφετείο Ρίγας, ποινικό τμήμα) εξάφανισε τη διοικητική κύρωση που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα εκτιμώντας ότι η προσφεύγουσα δεν είχε παραβεί τους όρους του τελωνειακού καθεστώτος και είχε ενεργήσει σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική των τελωνειακών αρχών καθώς και ότι η VID δεν είχε αποδείξει την ύπαρξη κανόνων δικαίου που επέβαλλαν στην προσφεύγουσα την υποχρέωση να ελέγξει άλλα στοιχεία σχετικά με το κύρος της αλλαγής του χαρακτήρα των εμπορευμάτων πέραν της διαβεβαίωσης των τελωνειακών αρχών.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 11 Η προσφεύγουσα, νυν αναιρεσεύουσα, εκτιμά ότι το δευτεροβάθμιο δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη εφαρμόζοντας το άρθρο 79, παράγραφος 1, στοιχείο α΄, και παράγραφος 3, στοιχείο α΄, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Κατά την αναιρεσεύουσα, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι οφείλει τους δασμούς εάν στην τελωνειακή νομοθεσία προβλεπόταν οποιαδήποτε συγκεκριμένη υποχρέωση την οποία δεν είχε εκπληρώσει, πλην όμως το [Administratīvā] argabaltiesa (διοικητικό εφετείο) δεν επισήμανε καμία τέτοια υποχρέωση. Δεν αποδείχθηκε επίσης ότι η προσφεύγουσα μετέσχε σκοπίμως στην παράνομη έξοδο των εμπορευμάτων από την ελεύθερη ζώνη ή ότι γνώριζε ή μπορούσε να γνωρίζει την παράνομη έξοδο των εμπορευμάτων από την ελεύθερη ζώνη. Η αναιρεσεύουσα επικαλείται το άρθρο 178, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/2446 και επισημαίνει ότι, κατά τη συγκεκριμένη διάταξη, είχε την υποχρέωση να περιλάβει στις λογιστικές καταχωρίσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 214, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα τα δεδομένα τα οποία επιτρέπουν την αδιαμφισβήτητη αναγνώριση τελωνειακών εγγράφων άλλων εκτός των τελωνειακών διασαφήσεων, οποιωνδήποτε άλλων εγγράφων όσον αφορά την υπαγωγή εμπορευμάτων σε ειδικό καθεστώς και οποιωνδήποτε άλλων εγγράφων όσον αφορά την αντίστοιχη εκκαθάριση του καθεστώτος. Η αναιρεσεύουσα ισχυρίζεται ότι τήρησε τις λογιστικές καταχωρίσεις που απαιτούνται βάσει της άδειας που έχει χορηγήσει η VID και παρέδωσε τα εμπορεύματα στον μεταφορέα βάσει των προσκομισθεισών CMR, στις οποίες, κατά τη συνήθη πρακτική της VID, μνημονευόταν ο χαρακτήρας των εμπορευμάτων που ανέγραψε ο τελωνειακός υπάλληλος, ήτοι ότι επρόκειτο περί ενωσιακών εμπορευμάτων, υπήρχε δε η υπογραφή του υπαλλήλου της τελωνειακής αρχής και η σφραγίδα του τελωνείου. Επομένως, η αναιρεσεύουσα υποστηρίζει ότι μπορούσε βεβαίως να θεωρήσει ότι το τελωνειακό καθεστώς των εμπορευμάτων είχε εκκαθαριστεί, μέσω της θέσης τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, πράξη η οποία εκκαθαρίζει επίσης το ειδικό καθεστώς ελεύθερης ζώνης των εμπορευμάτων, και ότι είχε εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία. Η αναιρεσεύουσα επισημαίνει, επιπλέον, ότι η ισχύουσα διαδικασία η οποία εγκρίθηκε από την τελωνειακή αρχή προβλέπει ότι ο υπάλληλος της τελωνειακής αρχής συνδέεται στο ηλεκτρονικό σύστημα λογιστικών καταχωρίσεων της αναιρεσεύουσας και τροποποιεί τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων, ήτοι επιβεβαιώνει την αλλαγή του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων, η δε αναιρεσεύουσα, στηριζόμενη στην πληροφορία αυτή, εκκαθαρίζει το ειδικό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης».
- 12 Η VID εκτιμά ότι η αναιρεσεύουσα δεν εκκαθάρισε δεόντως το ειδικό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης» καθότι, όταν επέτρεψε την έξοδο των εμπορευμάτων από την ελεύθερη ζώνη, δεν βεβαιώθηκε ότι τα εμπορεύματα είχαν υπαχθεί σε επόμενο τελωνειακό καθεστώς. Κατά την VID, δυνάμει του άρθρου 178, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού 2015/2446, η αναιρεσεύουσα όφειλε να περιλάβει στις λογιστικές καταχωρίσεις που μνημονεύονται στο άρθρο 214, παράγραφος 1, του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα, τον MRN ή, όταν δεν υπάρχει, οποιονδήποτε άλλο αριθμό ή κωδικό που επιτρέπει την αναγνώριση των

τελωνειακών διασαφήσεων μέσω των οποίων τα εμπορεύματα υπάγονται σε ειδικό καθεστώς και, όταν έχει γίνει εκκαθάριση του καθεστώτος σύμφωνα με το άρθρο 215 παράγραφος 1 του κώδικα, πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο εκκαθάρισης του καθεστώτος. Η VID υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατή η πιστοποίηση του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων μέσω της εγγραφής της τελωνειακής αρχής επί της CMR. Ως εκ τούτου, η VID υποστηρίζει ότι η αναιρεσείουσα όφειλε να περιλάβει στο σύστημά της λογιστικής καταχώρισης τον MRN, ώστε να καταστεί δυνατός ο προσδιορισμός της τελωνειακής διασάφησης στην οποία βασιζόταν η αλλαγή τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων από «μη ενωσιακά εμπορεύματα» σε «ενωσιακά εμπορεύματα», έπρεπε δε να βεβαιωθεί ότι η εν λόγω αλλαγή χαρακτήρα είχε όντως πραγματοποιηθεί.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 13 Στην υπό κρίση υπόθεση, το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) πρέπει να κρίνει αν η αναιρεσείουσα είναι υπεύθυνη για την τελωνειακή οφειλή που γεννήθηκε λόγω μη τήρησης υποχρεώσεων και όρων που υπείχε δυνάμει του άρθρου 79, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 3, στοιχείο α', του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα. Για να απαντηθεί το ζήτημα αυτό, πρέπει να εξακριβωθούν οι απορρέουσες από τη νομοθεσία υποχρεώσεις τις οποίες η αναιρεσείουσα, ως κάτοχος άδειας ελεύθερης ζώνης, δεν εκπλήρωσε κατά την εκκαθάριση του ειδικού καθεστώτος ελεύθερης ζώνης.
- 14 Το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) διατηρεί αμφιβολίες για το αν η αναιρεσείουσα μπορούσε να εξακριβώσει το τελωνειακό καθεστώς και τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων και για το αν ο ένας τέτοιος έλεγχος θα ήταν αποτελεσματικός, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα θα έπρεπε να διενεργήσει εκτενή έλεγχο, δεν διέθετε πρόσβαση στο ηλεκτρονικό σύστημα επεξεργασίας των τελωνειακών δεδομένων και δεν μπορούσε να ελέγξει με οποιονδήποτε τρόπο, για παράδειγμα, την ακρίβεια του εγγράφου T2L, το οποίο ελέγχουν οι ίδιες οι τελωνειακές αρχές.
- 15 Κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση υπόθεσης, αποτελούσε συνήθη πρακτική της VID οι υπάλληλοι της τελωνειακής αρχής να ελέγχουν τον τελωνειακό χαρακτήρα πριν από την αναχώρηση των εμπορευμάτων από τον λιμένα, και να προβαίνουν στις αντίστοιχες εγγραφές (τελωνειακός χαρακτήρας του εμπορεύματος, σφραγίδα του σημείου τελωνειακού ελέγχου και υπογραφή του τελωνειακού υπαλλήλου) επί των εγγράφων εξόδου (συνήθως CMR). Η ισχύουσα διαδικασία προβλέπει επίσης ότι ο τελωνειακός υπάλληλος ελέγχει την αλλαγή του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων και ότι η αναιρεσείουσα, στηριζόμενη στις πληροφορίες που παρέχει ο εν λόγω υπάλληλος, εκκαθαρίζει το ειδικό καθεστώς «ελεύθερης ζώνης».
- 16 Επομένως, το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) διατηρεί αμφιβολίες για το η απαίτηση της VID να μνημονεύεται στο σύστημα λογιστικών καταχωρίσεων της αναιρεσείουσας ο MRN της τελωνειακής διασάφησης προς απόδειξη της αλλαγής

του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων είναι δικαιολογημένη και σύννομη. Το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) ζητεί να αποσαφηνιστεί αν είναι δυνατή η εκκαθάριση του ειδικού καθεστώτος «ελεύθερης ζώνης» χωρίς συμπερίληψη του MRN στο σύστημα λογιστικών καταχωρίσεων και αν ο δικαιούχος του καθεστώτος μπορεί να το εκκαθαρίσει βάσει εγγραφής σχετικής με τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων πραγματοποιηθείσας από υπάλληλο της τελωνειακής αρχής στο έγγραφο μεταφοράς των εμπορευμάτων (CMR), χωρίς να ελέγξει ο ίδιος το κύρος της εφαρμογής του τελωνειακού χαρακτήρα των εμπορευμάτων. Σε περίπτωση αρνητικής απάντησης, το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί η εμβέλεια του ελέγχου που έπρεπε να διενεργήσει η αναιρεσείουσα.

- 17 Εάν διαπιστωθεί ότι η αναιρεσείουσα δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο της τελωνειακής διαδικασίας, το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί αν η αναιρεσείουσα μπορούσε να έχει, βάσει της ισχύουσας πρακτικής των τελωνειακών αρχών, δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι ο τελωνειακός χαρακτήρας των εμπορευμάτων είχε αλλάξει. Το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) διατηρεί αμφιβολίες όσον αφορά τη νομολογία του Δικαστηρίου κατά την οποία δεν χωρεί επίκληση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έναντι ρητής διάταξης του δικαίου της Ένωσης, η δε αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης συμπεριφορά εθνικής αρχής επιφορτισμένης με την εφαρμογή του δικαίου αυτού δεν μπορεί να θεμελιώσει την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εκ μέρους του επιχειρηματία ότι θα τύχει μεταχείρισης αντίθετης προς το δίκαιο της Ένωσης [απόφαση της 7ης Απριλίου 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C- 153/10, EU:C:2011:224, σκέψη 47].
- 18 Τέλος, το Senāts (Ανώτατο Δικαστήριο) ζητεί να διευκρινιστεί αν, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η αναιρεσείουσα διέπραξε, παρά ταύτα, παράβαση του τελωνειακού καθεστώτος και δεν μπορούσε να έχει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο γεγονός ότι άλλο εθνικό δικαστήριο αποφάνθηκε, σε σχέση με τους ίδιους διαδίκους και επί των ίδιων πραγματικών και νομικών ζητημάτων, ότι η αναιρεσείουσα δεν παρέβη το τελωνειακό καθεστώς, πρέπει να υπερισχύσει η αρχή του δεδικασμένου, με αποτέλεσμα την απαλλαγή της αναιρεσείουσας από την τελωνειακή οφειλή, ή η υποχρέωση καταβολής της τελωνειακής οφειλής, η οποία θεσπίστηκε χάριν των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.